

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA SÁNG TÁC VÀ LÝ LUẬN-PHÊ BÌNH VĂN HỌC

-----o0o-----

LỮ THỊ MAI

TÁC PHẨM TỐT NGHIỆP

THỂ LOẠI: THƠ

(KHÓA 10, 2007-2011)

NGƯỜI HƯỚNG DẪN : NGUYỄN TRỌNG TẠO

HÀ NỘI, THÁNG 5 - 2011

MỤC LỤC

STT	Tên tác phẩm	Trang
1	<i>Ngón</i>	3
2	<i>Quỳnh</i>	4
3	<i>Ngày cửa sông Hồng</i>	5
4	<i>Hoa trong thành phố</i>	6
5	<i>Mưa ngoài ô cửa</i>	7
6	<i>Phác thảo một mùa đông</i>	8
7	<i>Giấc</i>	9
8	<i>Hình dung về viên sỏi</i>	10
9	<i>Bữa tiệc mùa thu</i>	11
10	<i>Từ phía đầu chân</i>	12
11	<i>Hình dung buổi sáng</i>	13
12	<i>Lặng</i>	14
13	<i>Cá vàng</i>	15
14	<i>Nằm mộng</i>	16
15	<i>Vẽ lửa</i>	17

LỜI CẢM ƠN

Sau 4 năm học tập, sáng tạo tại Khoa Sáng tác và Lý luận-Phê bình Văn học - Trường Đại học Văn hóa Hà Nội (Tiền thân là Trường Viết văn Nguyễn Du), dưới sự truyền đạt, hướng dẫn tận tình của các thầy giáo, cô giáo, các nhà thơ, nhà văn, nhà nghiên cứu, ... em đã có được những kiến thức cơ bản cũng như tâm thế tự tin để hòa mình vào đời sống văn chương.

Bằng niềm đam mê sáng tạo cùng những bài học quý giá em tiếp thu được khi rèn luyện dưới “Ngôi nhà văn chương” này, em tin rằng, khi rời giảng đường đại học, mình sẽ biết trân trọng những giá trị của cuộc sống để sáng tạo, vươn lên khẳng định mình.

Nhân dịp bảo vệ tác phẩm tốt nghiệp, em xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc với thầy trưởng khoa - nhà văn Văn Giá – người thầy đã dìu dắt chúng em từ những ngày đầu còn bỡ ngỡ đến hôm nay. Cảm ơn các thầy giáo, cô giáo, các nhà thơ, nhà văn, nhà nghiên cứu, ... đã cung cấp cho em nhiều kiến thức chuyên môn cũng như vốn sống bổ ích. Cảm ơn nhà thơ Nguyễn Trọng Tạo đã hướng dẫn em làm tác phẩm tốt nghiệp. Cảm ơn nhà phê bình Chu Văn Sơn đã góp ý kiến để em hoàn thiện tác phẩm tốt nghiệp. Em cũng xin cảm ơn Ban Biên tập các báo, tạp chí Trung ương và địa phương đã tạo điều kiện quan tâm, giúp đỡ em trong quá trình cộng tác, thực tập...suốt thời gian qua. Cảm ơn gia đình, người thân và bạn bè gần xa đã luôn chia sẻ và giúp đỡ em.

Xin trân trọng cảm ơn!

Hà Nội, tháng 6 năm 2011

Lữ Thị Mai

TỰ BẠCH

Đã có người nói với em rằng, một nhà thơ cần phải có tâm vóc vạm vỡ hơn ngoài việc viết ra những câu thơ chỉ đơn thuần là cảm xúc về cái “tôi” phản ánh đời sống cá nhân của người nghệ sĩ. Với quan điểm của riêng em, xin cho phép em được nhắc đến câu hát trong bài tình ca quen thuộc: “Anh thấy em nhỏ xíu anh thương...”; xin cho phép em được nhắc đến Whitman với những câu thơ về cỏ, vạm vỡ nhưng cũng trong treo, giản dị vô ngần.

Eduadas Mėgiėlaitis (nhà thơ Lit va) từng viết: “Người nào cân được độ nặng của hạt cát bé nhỏ nhất trong lòng bàn tay người ấy có thể cân được độ nặng của toàn hành tinh.” (“Bốn bức chân dung” - Thái Bá Tân dịch).

Thơ ca là nhịp cầu giúp em đến với những vẻ đẹp mong manh thoáng có, đôi khi thật khó nắm bắt nhưng rất rất cần trong cuộc sống của chúng ta. Em cũng thích cái cách mà các bậc tiền nhân so sánh hai ngọn núi, không nên ngược mắt nhìn xem ngọn núi nào cao hơn mà phải nhìn ra cái đẹp của từng cây lá, chim muông và gió mây ở từng ngọn núi.

Tác phẩm bảo vệ tốt nghiệp của em gồm 15 bài thơ được rút ra từ tập thơ “Giấc” (Nhà xuất bản Hội Nhà văn, ấn hành năm 2010). Với em, mỗi bài thơ là một cung bậc, một trạng thái ngân rung của cảm xúc được tiếp nhận, chắt lọc từ những chất liệu bộn bề của cuộc sống thường nhật. Hiện hữu trong thơ em thường là những xúc cảm mong manh, bất an nhưng vẫn đủ tỉnh táo để tìm ra lối thoát. Em thích viết về hoa, nhưng khi đọc lại những bài thơ của mình, chính em cũng không ngờ hình ảnh hoa lại hiện hữu nhiều đến thế. Hoa biểu trưng cho Cái Đẹp. Mà mọi câu chuyện về Cái Đẹp thì muôn đời không bao giờ mòn cũ. Đó cũng là lẽ sống, là quan niệm của em khi đến với thơ ca.

Lữ Thị Mai

...ngón

Trên những khoảng muốt mềm
móng nhói nhói sơn màu tím bạc
về ngủ say
mười ngón tay

ngón vu vơ miết cổ áo anh dò vết dị thường
ngón khơi mở lần tìm
ngón thành tâm chiếm đoạt

như một phần không thể thiếu
những gì thuộc về anh

cũng đã đôi lần len lén
bắt chước con mèo vuốt vụng bóng đêm
ngón ngón mỡ màng

em đã yêu và khát

này rất nỡn nà
này thì ắng lặng ngón tìm ngón
này lại ngủ ngoan trên mặt bàn
này xòe thấp một nén nhang

đúng là một phần không thể thiếu
trên những khoảng muốt mềm
em muốn anh đeo lên chiếc nhẫn đính hôn

và dự định rơi vào ngày im gió...

quỳnh

dè dặt nở trong đêm
Quỳnh chờ đợi người đến từ cõi khác
nhưng kẻ dương gian đang đứng lặng nhìn

những mắt người u uẩn
chậm rãi khép xiêm y trinh bạch
khi yêu cũng ngộ nhận ít nhiều?

xa nhau một đôi lần
ánh mắt tình nhân rùng rục
tìm mãi tìm mãi trong mưa

hương thơm thoảng ngoài nếp áo
trước trắng trong nào dám mở lời
thêm mầu chuyện buồn ngủ lại

đôi chén rượu đậm sương
vài cái nhìn chộn rộn
trôi về phía Quỳnh rất nhiều áo trắng

dè dặt tỏa trong đêm
người đi rớt trần bóng tối.

ngày của sông Hồng

Những bàn tay mọc lên từ ý nghĩ
vớt từng búi cỏ vờn sương

ngày hoang dại cũng trở về
lỡ cỡ em mười sáu

nơi đây, kí ức dòng trôi tự đào huyết chôn mình
lòng cát sâu lặn nụ cười thản nhiên của sóng
cánh buồm say nắng say mưa
tóc xanh mấy mùa nước mắt

những bàn tay mọc lên từ ý nghĩ
muốn vỗ về em trọn giấc thật thà
mà gió sông Hồng vô chừng quá
đẩy mặt người trôi xa

búi cỏ xanh um mọc lên từ kí ức tóc dài
con sông đổi dòng nước mắt
tùng mặt người trôi
dọc dài tiêu điều bãi giữa
dưới lòng sâu bóng ngày lỡ cỡ.

hoa trong thành phố

(Viết cho mùa bằng lăng nở rộ)

buổi trưa bằng lăng bỗng cũ
như họa tiết lỗi thời
năm nay vấy hoa lên ngôi

phố dài guốc cao thấp thỏm

chiếc xe đạp chở nỗi buồn những cánh đồng
rao bán dọc phố
tóc ngắn nơ cài bỏ đi biên biệt
trên cao môi đỏ hững hờ

chiếc xe đạp chở nỗi buồn những cánh đồng
trong giấc mơ có thêm em nữa
con gái phố lâu lâu không về
có người nhắc tên em trong quán vắng vỉa hè

phố điếm họa tiết trí nhớ
mệt mỏi mùa băng lạnh
buổi sáng ấy em ngồi cắm bình hoa nhẹ dạ
rời biên biệt đi tìm cánh đồng.

mưa ngoài ô cửa

lạc giọng hót lũ chim xa bầy
nhập nhòa chiều ướt áo
cánh chuồn kim trú vào chật vật
bời bời kí ức tháng năm

mỏng mảnh móng tay vẽ hình giọt nước
tách cà phê ủ hương xa lắc

mưa nhàu sợi ấm khăn choàng
xâm xỉ bản lề cánh cửa

như giọt ngâu tự huyền hoặc mình
em phác thảo ra hình dung phổ
hay ta lại hẹn nhau lần nữa?
cuối đường tròn mắt ô...

tóc rối bức tường loang ó
đêm gối đầu lên cánh tay
người về từ ngày cũ
bước qua nhưng nhức áo choàng

không nhớ rõ ai vừa nói với mình
em buồn hơn cỏ
hay ta lại hẹn nhau lần nữa?...

phác thảo một mùa đông

Ý nghĩ cứ tuôn dài mà lời thoại co ro trong áo ấm
mùa đông
mùa đông
mùa đông
kéo ta về đêm rờ rờ trắng
bức phù điêu cũ trên tường vôi đỏ màu đỏ rậm rì

tiếng ai nói thầm
tất tả thanh âm vọng từ giá sách

mỗi một thời gian đang kết bè kết lũ
lòng vòng biếm họa vãn tay

chúng theo gió bay về
những linh hồn cón con tội vạ
chập tối rủ nhau ngồi trên sân thượng
buông thông hình dung
lũ dơi vờn muỗi mang đi mỗi đe dọa giấc ngủ
chiếc giường vẫn không cõng nổi chúng ta

đêm đêm duỗi dài thể nghiệm
em muốn người khác anh
biến hóa gối chăn nhưng không ai tìm ra hơi ấm
nhú lên thức tỉnh dị thường

đêm đông gõ cửa đôi lần
ta đã vì nhau mà thành kỉ niệm
căn nhà xám như mây
mặt người xám như mây
ánh mắt ẩn tàng màu ghi đơn điệu
ước gì tất cả xộp như bông rời bay lên thật nhẹ...

giấc

*...và chạy miết trên đồng lạ, giữa loài hoa lạ
mãi tìm bông cúc vẹn nguyên
hình như
tiếng đồng hồ chẳng giúp gì sự thức tỉnh trong em
giày vải u buồn
ngón chân mỗi mệ*

đừng nhắc nữa giọt mưa trên mí mắt đêm
đừng nói thêm gì về cái tên vụt hiện
hãy để em đánh thức
bằng hơi tay lạnh
rùng mình tất cả giác quan

sáng thức dậy
chẳng biết ánh mắt ai, bàn tay ai đẩy ô cửa sổ ngày nào cũng mở
hàng cây nhí nhách đâm chồi
chiếc vỏ già ngủ suốt mùa đông cũ
xù xì ảo vọng khô khan

chăn ấm trùm con ngái ngủ
hơi lạnh khiến anh buồn thêm
lại gọi anh
vẫn gọi anh
em bừng bình giữ âm thanh thường nhật

*... làm sao để đặt một cái tên lạ
cho cánh đồng lạ,
cho loài hoa lạ
con bướm nâu rũ phấn bạc nổi niêm*

bông cúc trắng nhìn nghiêng ô cửa
cánh mỗi quay về con mê.

hình dung về viên sỏi

Sớm nay dậy muộn
viên sỏi nhỏ còn ắng im
không biết mặt trời lên cao thật cao
gió chặn đất mây trên đỉnh đồi rực lửa

sớm nay dậy muộn
thả mặc hình dung chạm đáy ly
giữa trong veo nước là nước
viên sỏi mặt người mắc bệnh trầm cảm

chúng ta từng đi qua con đường không tên
dưới chân sỏi đá cựa mình
giống như anh đôi lần...

nửa chừng làm em đau và cô độc

sớm nay dậy muộn
tượng hình giấc mơ vỡ ra nhiều mảnh
giữa trong veo nước là nước

mặt trời đã lên cao rất cao
âm lưng viên sỏi nhỏ màu mè
em khoác áo lung linh ra phố.

bữa tiệc mùa thu

mỗi người góp vài chuyện cũ
chạm chén leng keng
giữa hoang lạnh nắm mồ
đũa bông cười hờn hờ

hoa sữa tan rồi
nhúm sót lại cuối đường mây trắng
em chưa vu quy đã thành góa phụ
những hồi chuông tự phía chân đồi

bữa tiệc trăng rằm
đèn trời rụng rơi ngõ nhỏ
ánh sao trong cơn hấp hối
tìm mắt nhau từ ảo ảnh cuối cùng

đàn kiến có thêm nhiều đám rước
ta bé mọn tan đi dưới cỏ rì rầm.

từ phía đầu chân

*ai lần mở cúc áo đông
ta cứ thế chạm vào tan vỡ...*

từng chùm sương lênh loang màu khói
đang lấp dần đầu chân
thỏa thuê bờ bãi sông Hồng
tóc mây bời bời nước chảy

chớ dụ em gặp lại dòng nông nổi
xoe xoe đôi mắt
ơ hờ gót chân
mùa này cá chép ôm bọc trứng phù sa
boi về phía những con thuyền vượt cạn
vẩy lên loang loáng mặt trời

về thôi
chớ dụ em thêm lần gặp lại

Long Biên giắc dài vỡ vụn
cả sông Hồng đang trôi
chuyến tàu vụt qua nổi dài im lặng

về hay cứ đứng trên cầu nhìn nhau
đưa tiễn cuộc tình mất ngủ

từng chùm sáng cuộn lên
nước mắt trôi giữa bốn bề khói phủ
chạm tới tận cùng tan vỡ
một sân ga nhập nhòa.

hình dung buổi sáng

Thức dậy biếng lười trong buổi sáng tinh tươm đến lạ
áo quần xộp hơn mái tóc cũng bông hơn
bên trong búp sen mùa hạ chớm buồn
bung nở hoang vu không lý lẽ

lúc này em hình dung
ngàn mắt nâu lộ từ thớ vỏ
ngước nhìn em chăm chặp
còn anh chưa khi nào nhìn em thật lâu

lúc này em mặc sức hình dung
sự tỉnh giấc của chúng mình từ từ vỡ lẽ
buổi sáng tinh tươm dạo quanh đế giày
kéo lê thánng ngày mỗi mệt

anh khuyên em hãy chải đầu
mái tóc bông phớt chốc có thể rơi tung vì gió
mọi thứ có thể sẽ bủa vây chúng ta từ phía ngoài ô cửa...

như em đang nghe bản nhạc không lời
mặc cảm trôi vòng buổi sáng.

lặng

Buồn cái chớp mắt buổi chiều
Hồ Tây lác bóng sẫm cầm bơi lẻ
tháng Tám bầu trời thâm u
mây như bầy ngựa loang xuống phố

người kéo chần trùn qua nỗi nhớ
người kéo chần trùn lên nỗi sợ
về trùn trùn trùn trùn
những cánh hoa mưa

rất nhiều đêm u u u oa
thanh âm làm mẫu đơn rụng lá
thanh âm thức niềm tin lạ
hồi chuông Trấn Vũ vội buông ngón trầm

bóng nước lập lòe giắc đông
người thành chiếc lá nằm không
nghe Hồ Tây búng mệnh mông lên trời.

cá vàng

trong chiếc bể toàn rong rêu giả tạo
cả sóng cũng giả tạo
ngày lại ngày
cá vàng giương vây bơi cho thỏa giấc mơ ảo giác
tôi ngắm nổi ám ảnh quầng thâm mí mắt

hình như những con cá thích bể nước hơn cả đại dương
mọi chuyển dời với chúng là vô nghĩa
vì chúng là cá vàng
đến đôi mắt cũng vàng
cái chết cũng vàng

những đứa trẻ ngây thơ vẫn bảo
nếu ông lão đánh cá không quá thật thà
bây giờ không nhiều cá vàng đến thế

lặng nhìn chiếc bể
ám ảnh nổi nhen tìm cuộc chuyển dời
nhưng nếu là một con cá vàng
chắc tôi không nghĩ sóng và rong rêu giả tạo!

nằm mộng

giác ngủ theo về những lá khô
gió cứ thổi và cây sa ngã
có người nằm nghiêng không dám trở mình
sợ chết chìm bởi muôn vãn lời hứa

con thuyền dính bùa ngải của sông
ý nghĩ găm đầy tháng năm mắc cạn
em cố quên làm gì
khi ngay cả cánh tay anh cũng ảo

ngàn lá khô bay
rất nhiều phong thư mặc nhiên bùng cháy
người nằm nghiêng không lời kêu cứu
chỉ một cánh chuồn tiễn biệt bão đông

ta không còn nói với nhau cả những điều cay đắng
bùa ngải hoa vàng trôi mênh mông...

vẽ lửa

Chiều nhạt môi
chấm đốm lửa xa vời
chúng mình có có mà nghĩ ngợi

nhiều đêm rất sâu
người thức như hoa chập chờn hơi thở
phác lên tường lơ thơ sợi lửa
hồn cây biết lối tìm về

khi cô độc trong rừng
giữa đói khát và lạnh căm dằn dặc
thắp lửa trên mười ngón tay
xua những ý nghĩ vẩn vơ bay đi thật vội

một ngày
em nhận ra mình còn có thể vẽ lửa bằng đôi môi
trên tấm lưng xám xanh
nóng cũng bốc hơi và lạnh cũng bốc hơi
lửa chẳng có nơi nào kí thác

chiều sương bốc lên ngùn ngụt
chẳng biết cháy từ phía nào.

